

Gietelse brouwerij zit gevangen

Bij het plaatsje Gietelo (gemeente Voorst) op de Veluwe staat de 'Gietelse Brouwerij', een voormalige herberg. Het gebouw is in een vergaande staat van verval. Behalve aan weer en wind is het vooral overgeleverd aan een onverschillige bewoner. De eigenaar, een kandidaat-bewoner en het gemeentebestuur voelen zich machteloos en wachten op de ont ruiming van het gebouw. Zij staan klaar om het monument uit haar gevangenschap te bevrijden en te herstellen.

De Gietelse Brouwerij staat aan de *Deventerweg*, tussen *Voorst* en *Wilp*, op de hoek met de *Haanstraat*, tegenover de oprijlaan naar het huis *De Poll*. Een belangrijke kruising voor het verkeer naar de richtingen Apeldoorn, Deventer en Zutphen.

torische plek. Volgens 17de eeuwse *Markeboeken* vergaderde de '*Marke van Gietel*' meestal in herberg '*In den Nimwegen*', een voorganger van het huidige gebouw. Rond 1660 werd het een brouwerij en kreeg het zijn huidige naam. In de 18de eeuw

aanwezig. Onder het voorhuis bevinden zich kelders, die mogelijk zeer oud zijn. Begin 1987 werd het geheel op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst.

Verwaarloosd

Het gebouw wordt al ruim drie jaar bewoond door een onverschillige, onberekenbare man die huis en erf consequent verwaarloost. Zijn gebruik van het gebouw is onrechtmatig. Hij is hier namelijk achtergebleven na een periode van samenwoning met de ex-vrouw van de laatste (legitieme) bewoner. Waarschijnlijk kan hij geen aanspraak maken op huurbescherming.

De bewoner levert geen enkele tegenprestatie aan de eigenaar. Hij heeft nooit iets betaald en hij heeft nooit onderhoud uitgevoerd. De schade van de laatste stormen bij-

De Gietelse Brouwerij heeft zijn allure verloren (foto Abele Reitsma).

Deze ligging maakt het monument tot een 'blikvanger'.

Het gebouw heeft zijn 'deftige' aanblik als herberg verloren door het verwaarloosde onderhoud aan huis en erf, de onverzorgde vensters en de lelijke voordeur, maar ook door de brede asfaltweg.

De Gietelse Brouwerij is in haar omgeving één van de weinige goed bewaard gebleven boerderijgebouwen. Zij staat op een markante, his-

vergaderden de ambtsjonkers hier. Het perceel maakt al ruim tweehonderd jaar deel uit van het landgoed *De Poll*.

Achter op het erf stond een brouwerij, die waarschijnlijk in het begin van deze eeuw gesloopt is. Tot begin jaren '70 was het hoofdgebouw nog als herberg in gebruik.

Gemeentelijk monument

Waarschijnlijk dateert het huidige gebouw uit de 19de eeuw, gedeeltelijk uit de 18de eeuw. In de vloer van de deel zijn restanten van een rosmolen

voorbeeld, is nog steeds niet hersteld. Het achterhuis is er het ergste aan toe. De nok is doorgezakt en het rieten dak vertoont grote gaten. Het voorhuis is nog wel te bewonen, hoewel de dakgoot plaatselijk verzakt is en er grote stukken van het pannendak ontbreken. Een bijgebouw is al volledig ingestort.

De man kan zich niet voorstellen dat er daadwerkelijk mensen geïnteresseerd zijn in zo'n oud gebouw. Volgens hem zal de toekomst van dit gebouw nog maar kort zijn: verval, bulldozerwerk, brand en eventueel

vervanging door nieuwbouw. Hij zegt wel te willen vertrekken. Er is alleen nog geen vervangende woonruimte die aan zijn wensen voldoet.

Restauratieplan

Ongeveer twee jaar geleden heeft zich een kandidaat-bewoner gemeld bij het landgoed. Deze kandidaat heeft een horecabedrijf in Voorst. Hij wil het huis in gebruik nemen als woning en het achterhuis als opslag voor z'n bedrijf. Verder denkt hij over een *thee-schenkerij*.

Hij voelt zich sterk betrokken bij de verwaarlozing van de brouwerij. Ruim een jaar geleden kreeg hij van de bewoner toegang om de gebinten op de deel te stutten.

Hij heeft zelfs een restauratieplan ingediend bij de gemeente, ter waarde van circa f 75.000,-. Het gemeentebestuur heeft hiervoor in principe een subsidiebedrag beschikbaar. Maar intussen is het verval zo sterk doorgezet dat het plan aangepast moet worden. Zijn bedoeling is om straks een rietdekkersbedrijf in te schakelen voor het rieten dak. Verder wil hij het herstelwerk zoveel mogelijk zelf uitvoeren. Alle recente veranderingen aan het uiterlijk worden dan ongedaan gemaakt.

Juridische stappen

Het landgoed speelt maar een bescheiden rol. Bij het landgoed be-

Het sterk vervallen achterhuis (foto Abele Reitsma).

treurt men de situatie, maar lijkt zich machteloos te voelen. De eigenaar zal geen onderhoud of restauratie uitvoeren, omdat men dan zou afwijken van haar afspraken met de bewoners van andere gebouwen, die hun pand wel keurig onderhouden. Het beleid van het landgoed is om oude gebouwen, evenals het natuurschoon, zoveel mogelijk te conserve-

ren. Met de bewoners van andere panden slaagt men hier goed in. Zij wonen dan verder gratis, via een bruikleenovereenkomst met de eigenaar.

De vraag is natuurlijk waarom de eigenaar geen juridische procedure begint tegen de bewoner van de Gietelse Brouwerij. Het is bekend dat het landgoed zeer terughoudend is met het nemen van dergelijke stappen tegen particulieren. Bij het landgoed zou men bang zijn dat de bewoner, als zwakke partij, in bescherming wordt genomen door zowel de pers als door de rechter, terwijl het landgoed dan zelf wordt afgeschilderd als de boosdoener.

Ook het gemeentebestuur tast van tijd tot tijd de mogelijkheden af om tot een oplossing te komen. De gemeente zou het gebouw (theoretisch) onder dwang kunnen laten ontruimen door het onbewoonbaar te verklaren. Zover is het nog niet, omdat het voorhuis nog niet zo erg vervallen is. Verder staat ook het gemeentebestuur nagenoeg machteloos.

Patstelling

Intussen dreigt dit monument snel te verworden tot een puinhoop. Misschien kan dit voor het landgoed, ten einde raad, alsnog voldoende redenen vormen tot gerechtelijke stappen tegen de bewoner. Tenslotte is er een restauratieplan klaar.

De zaak bevindt zich in een kritiek stadium. Hoe langer het verval voortduurt, hoe kostbaarder de restauratie wordt. Het ogenblik nadert snel dat niemand meer geïnteresseerd is om de restauratie voor zijn rekening te nemen.

Het huis is straks een gemakkelijke prooi voor herfst- en winterweer (foto Abele Reitsma).

